

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egyszerre — 10 kor.
 Hozzájárulás — 4 „
 Kéjben később kezdve:
 Egyszerre — 20 kor.
 Hozzájárulás — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszerre — 24 kor.
 Hozzájárulás — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a délutáni és
 éjszakai kiadással.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megírására nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Árnyék minden óra 3 fillér.

NAGYVÁRAD márcz 24

Dinom-dánom.

(Dr. H. L.) Vége az obstrukciónak, vége az exlexnek is és örülünk neki, hogy elmúlt mindkettő. Eppen nem lelkesülünk ugyan a régi, lejártnak vélt rendszer felújításáért, a roskadozó liberálistusért meg még kevésbe, de azt sem mondhatjuk, hogy a törvényen kívüli állapot még tovább is valami tulságosan kívánatos lett volna az országra nézve.

Vége lesz ma-holnap a nagybőjtnek, a bűnbánat és magabaszállás idejének is, de sajnos, itt is azt kell mondanunk, hála Isten, csak hogy már egyszer elmúlik, legalább kevésbé háborít fel bennünket annyi temérdek katolikus hittestvérünk vallástalansága, amely ilyenkor, a parancsolt megtartóztatás és köteles visszavonultság idején hivalkodó fellépésével sokkal inkább szembe tünik, mint egyébkor. Értjük pedig ezt a hivalkodó fellépést a zajos bőjti vigadozásokra.

A bőjti multság a katolikus erkölcs-tan szerint élő családok felfogásában abszurdum, csak az a kár, hogy manap már kevés család áll a katolikus morál alapján. Manap fővárosi lapjaink multság rovata csak olyan változatos a bőjt folyamán, mint a farsangban. Nemcsak a zsidók és protestánsok báloznak — ehhez nem is volna hozzászólásunk — hanem egyre nagyobb számban báloznak a

tiltott időben a katolikusok is. És, mint minden rosszban, ebben is kezd már követni a fővárost a vidék. Igaz, hogy csak egy-két városban, egy-két alkalommal, de ez az egy-két város és egy-két alkalom éppen elég a baj rohamos terjesztésére.

A bőjti multságok a fővárosban már határozottan tervszerűek. Szezoncikkek, akár a szalonka. Évekkel ezelőtt egy akkor divatos bőjti szónokot hallgattak a budapesti asszonyok közül azok, akik legelső sorban mindenütt a szereplést keresik. Azóta fordult az idő. A bőjti szónok ma is szépen beszél, hallgatósága ma is nagyszámu és minden biztonnyal nemcsak gyönyörködni akar benne, de hisz is szavának. És ezt annak köszönheti, hogy a divatozó publikum nagyobbára kivált már hallgatóságából és megfelelőbb foglalkozást keresett, talált is egyéniségének — a báltermekben.

Azon nincs mit csodálkoznunk, hogy a demokrata-körök báloznak. Nekünk katolikusoknak a magunk szempontjából sokkal több sajnálni valónk van például az ország sok iparoskörében lefolyt márczius tizenötödiki táncmultságokon, mint az összes demokrata-körök és újpárti kaszinók bármilyen fényes vigalmain, kivált, ha számba vesszük, hogy a purim amugy is nagybőjt idejére esik.

Legnagyobb megütközéssel gondolunk azonban a nemrég lezajlott honi bálra, valamint a napokban megtartott képviselő-piknikre. A honi bál hazafias szolgálatot

vélt teljesíteni, a magyar ipar ügyén kívánt lendíteni. Ez eddig helyes volna, ha ugyan az iparpártolás czimén tett rendelkezések csakugyan és igazán magyar iparosoknak hajtottak hasznot. Köztudomásul szolgál ugyanis, hogy nálunk sokan élnek a magyar iparból olyanok, a kik sem nem magyarok, sem nem iparosok. Ami azonban visszatérőleg a bált illeti, annak, ha a régi idők emlékét akarta hiven felidézni, akkor megengedett időben kellett volna lefolynia. A régi idők nemzeti asszonyai a nagybőjt folyamán — ne tessék ezen mosolyogni — bőjtöltek és imádkoztak. Az ő álláspontjukra helyezkedtek azok a derék mágnásasszonyok, Wenckheim Frigyesné, Apponyi Albertné és mások, akik vallásos meggyőződésükre hivatkozással a bál védnökségét annak idején nem fogadták el.

Évek óta — nagyon ritka kivétellel — a nagybőjtben bálozik a magyar képviselőház is. Pedig a képviselők többsége — legalább napjainkban még katolikus. És mégsem tudják, vagy nem akarják belátni, hogy első sorban a törvényhozónak kell megtartani az isteni és emberi törvényeket, ha azt akarja, hogy az ő alkotásait, az állam törvényeit is tiszteletben tartásák.

Mikor egy-egy vidék népe lángba borul és a társadalmi rend ellen emeli fel öklét, akkor ugyancsak sopánkodik az értelmiség, hogy mennyire elvallástalanodtak az alsóbb osztályok. De arra nem

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Krisztus szent Anyjához.

Merre tenger, merre völgy, hegy,
 Merre csak a vándorló megy,
 Merre madár keres étket,
 Zengik a te dicsőség.

Szenvedőknek nagy reménye!
 Nincs a napnak annyi fénye
 S annyi cseppje a tengernek,
 Hányan hozzád esedeznek.

Bened látjuk pártfogónkat.
 Vigasztald meg a sirókat,
 Es mutasd be szent Fiadnak,
 Bánatban kik roskadoznak.

Páratlan egy édes anya!
 Kinek szívét megrohanja
 Emésztő bú, nagy fájdalom,
 Pártfogoljad, segíts azon.
 Oh én édes szűz Máriám,
 Pártfogoljad, segíts azon!

Ember György.

A nő, mint a szépérvék és műizlés fejlesztője.*

A Szigligeti-társaság f. hó 20-iki ünnepélyes felolvasó ülésén előadta: Kovács József m. kir. honvéd főhadnagy, hadapródiskolai tanár.

(Vége.)

Eppen azért az idealizmus mindig piedesztálra emelte és emeli a nőt s mondhatni, nagy mértékben, ő tőlük, az ő izléstől függ, hogy a művelődés minő tért foglaljon és hogy minő eszményi áramlás uralkodjék a „szép“-ben, a művészet és költészetben.

De nem csak e külsőségekben nyilvánuló izlésük útján, hanem lelki tulajdonságaik útján is, a nők a férfi lelkének és érzelmevilágának irányítói.

Nem iparkodik-e a férfi, a lelkiekben is azt az utat követni, abban az irányban tökéletesülni, melyet a nő érzése számára kijelöl?

Ha az a női lélek, kihez a férfit a sorsa köt, a „jó“, „igaz“, „szép“ és „nemes“-nek eszményeivel, érzéseivel telt, valódi emelkedett

* Forrásmunkák: Dr. Bihari P.: »Esztetika« Hock J. Művészi reform.

lélek, nemde a férfi is tökéletesülni igyekszik, hogy hozzá méltó legyen s hozzá felemelkedni tudjon!

Míg egy alatt járó, e lelki tulajdonoknak hiájával levő női lélek, nemcsak, hogy nem ösztönzi, a férfit önmagának finomabbá, nemesebbé tételére, hanem, nem ritkán alá is süllyeszti.

Igy tehát főleg a nő van hivatva arra, hogy a férfi lelkének szép és nemes iránti fogékonyságát folytonosan ébren tartsa és tovább fejlessze.

Főleg azok vannak hivatva arra, hogy a mostani kevély korunkban és társadalmunkban, hol csak az anyagiság, a pénz hatalma, a tudás, az exact tudományok vívmányainak elbódító tömege imponál, megőrizsék az ideálizmust, a poezist s ez által fellendítsék és fejlesszék az örök szépnék felismerését és szeretetét, mely végre is minden művészetnek és költészetnek egyedüli alapja.

És főleg ők vannak hivatva arra, hogy idealizmusukkal, a férfi életét, különösen lelki életét széppé, ragyogóvá varázsolják s a férfi reális életküzdelméből, maguk mellé az idealizmus polczára emeljék és boldoggá tegyék.

Megérkeztek a húsvéti ünnepekre

elősmert jó minőségben és óriási választékban, melyek feltűnő olcsó árban árusíttatnak el.

női-, férfi-, gyermek-czipők, uri és fiu kalapok, férfi-
 ingek, nyakkendő ujdonságok, keztyűk, harisnyák stb.

Fábry Testvérek

Olaszi, Fő-u., szereshető be.
 445 Telefonszám 76.

gondol senki, hogy ebben talán rossz példaadói is ludasok. Mikor a szociális-tak itt-ott templomi botrányt okoznak, akkor megütközik a társadalom, de az nem jut eszébe, hogy a nagybőjti hejehuják, kivált így nagyhét küszöbén, nem sokkal kisebb vallássértést képeznek.

Tartsa meg a hazai katolikus intelligencia Isten és az egyház parancsait úgy ebben, mint egyáltalán mindenféle tekintetben. Ha jó példával vezet az intelligencia, akkor jó marad a nép is és ahol vallásos az értelmiség és vallásosak az alsóbb osztályok, ott kevesebb lesz ugyan a dinom-dánom, de jóval kevesebb lesz a szánom-bánom is.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 24.

Elnök: Perczel Dezső megnyitván az ülést, hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Lukács László pénzügyminiszter beterjeszti a *beruházási törvényjavaslatot*, egyben pedig visszavonja az e tárgyban 1903. május 28-án benyújtott törvényjavaslatot és kéri előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz leendő utasítását.

Kaas Ivor báró: Nézete szerint a közgazdasági bizottságnak is tárgyalni kellene a törvényjavaslatot.

Lukács László pénzügyminiszter: Soha sem volt szokás a beruházási javaslatot a közgazdasági bizottságban is tárgyalni, csupán a pénzügyben.

Bartha Ferenc: Panasolja, hogy egy legyezői ügyben előterjesztett interpellációjára a választ még ma sem kapta meg, kéri az elnököt, hogy a belügyminisztert utasítsa a hámszabályok betartására.

Tisza István gróf miniszterelnök: A panaszi tárgyában megnyújtott felvilágosítást ad az ügy mibenlétéről, egyébként pedig csakis az obstructióra gátolta meg a kormányt az interpellációkra a választ megadni. A kormánynek különben is szándéka az interpellációkra a választ megadni. Addig is türelmet

kér. A szóban forgó ügyben pedig még iratok beérkezését várja a megye alispójától. Ha ezek az iratok beérkeznek, akkor ad érdemleges választ.

Bartha Ferenc: Tudomásul veszi.

Elnök: Következik napirend szerint az 1903. évi költségvetési törvényjavaslat harmadszori olvasása. A Ház többsége elfogadja. Következik:

A horvát provizórium.

Buzáth Ferenc: Sajnálatainak ad kifejezést, hogy a már hat év óta tárgyalás alatt álló egyezmény javaslat ma sem készült el és annak okát abban látja, hogy nemcsak a horvát túlzók, de azok, akik különben a békés hangulat hívei, olyan követelésekkel léptek fel a tárgyalások folyama alatt, amelyek nem teljesíthetők, ha csak Magyarország az eddiginél is sokkal nagyobb terheket nem vállalna magára.

Kifogásolja a mostani provizóriumban új tételként szereplő három millió koronát, a melyet csak azért akar Horvátország, mert a belkormányzói kezelés terén nehézségek támadtak, már pedig a belkormányzati dolgok nem tartoznak mireánk. Ugy Horvátországnak, mint Magyarországnak érdekében áll, hogy a pénzügyi egyezmény létrejöjjen. Nem zárkózik el, hogy Horvátország fejlődjék, de külön címen külön segélyeket nem lehet adni. Meglepő, hogy a horvát képviselők nincsenek jelen most, az őket érdeklő törvényjavaslat tárgyalásánál, pedig mikor még néhány hét előtt a kormány a magyar alkotmány ellen egy merényletre készült, itt voltak a horvátok teljes számmal és támogatták volna a kormányt. Most is úgy járnak el a horvátok, mint mindig, mikor a magyar állam ellen kell harcolni. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Bathányi Tivadar gróf szinté sajnálattal látja, hogy Horvátországban a legutóbbi időben a magyarsághoz való viszony mindjobban fokozódik, de azért nem szabad egyes szórványos esetekből ítéletet mondani az összes horvátokra. A horvátoknak mindent meg kell adni, ami a törvény szerint őket megilleti úgy pénzügyi, mint közgazdasági téren. Ismerteti a horvát nép gondolkodását, mely nem ellentétes a magyar érdekekkel.

Barta Odón: Csak az ablakokat és fejeiket verik be.

Bathányi Tivadar gróf: Az a példa, a

mire hivatkozott, éppen Sztancsevics-párti vidéken történt, már pedig ha valahonnét, hát onnét erednek a magyargyűlölköklők! Azt hiszi, hogy a hiba pusztán abban rejlik, hogy a hatóság keveset törődik a néppel és nem gyakran érintkezik velük. Ha keresnék a mi vezető embereink a horvátokkal való összejöveteleket, akkor meg van győződve arról, nem találna termékeny talajra a Dráván túl a magyarsághoz ellenes propaganda. A törvényjavaslat ellen, miután csak egy évről van szó, nem lenne kifogása, de miután három millió felesleges teherrel van szó benne, nem fogadja el, már csak azért sem, mert nem akar a végleges egyezménynek precedenst teremteni. (Elénk helyeslés a balon).

Szederkényi Nándor: A kormány már tavaly ígéretet tett, hogy provizóriummal nem fog többé kormányozni, mégis ma újból csak ideiglenes rendezésről van szó. Hosszabbban panasolja el a horvátok részéről Magyarország államisága ellen intézett kirohanásokat, a melyek a magyar kormány részéről vissza nem verettek. A horvátok mindig ellenségei voltak Magyarországnak, ő tehát semmit sem ad nekik, így a javaslatot sem szavazza meg. (Helyeslés a balon).

Babó Mihály: Polemizál az előadóval és kifogásolja, hogy az egész üszintén nem nyilatkozott akkor, mikor a három millió belkormányzati többlet kiadásra nézve azt jegyezte meg, hogy jóformán az egész összeg nem fog visszakérülni Magyarországnak, csak részletekben. Az előadó igen jól tudja, hogy egy fillért sem fog többé látni a magyar kincstár és jóformán csupán megtevesztés volt. Nem fogadja el a javaslatot, hanem Barta Odón ellenindítványához járul hozzá. (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza a horvátokról.

Tisza István gróf miniszterelnök: A vita folyamán felmerült sérelmekkel foglalkozik és kéri az ellenzéket, hogy hagyjanak fel végre annak a folytonos hangoztatásával, hogy mindenek a bécsi kéz az oka. Magyarországnak történő minden tényért a független felelős magyar miniszterium tartozik felelősséggel, nem pedig a bécsi körök, akiknek különben semmi gondjuk nincs a mi viszonyainkkal.

Gabányi Miklós: Azért tánczol úgy, amint Pitreich füttyöl!

Tisza István gróf miniszterelnök: Védelmébe veszi a horvát képviselők magatartását,

Szóval a nő az az aesthetikai lélek, ki saját belső ösztönétől és izlésétől sarkalva a körülötte nyilvánuló szépek és szépérzéknek is folytonos ápolója, nevelője és fejlesztője.

Végül, ha a »szépérzék« és »műizlés« fejlesztését és nagyobbitását *nemzeti szempontból* mérlegeljük s e tekintetben a nőnek szerepét mint »honleányi« hivatását méltatjuk, azon meggyőződésre jutunk, ha valahol e tekintetben a nőnek fontos szerep jut és anna hatása érvényesülhet is, akkor nálunk magyaroknál, e szerep betöltésére és ezen érvényesülésre igen nagy szükség van.

Mert sajnos, nálunk még a művészetekben és az irodalomban is felülkerkedtek az anyagi érdekek, uralkodóvá lett bennök a külföldi izlés, bevonja azokat az idegen máz, melyek azután a művészet és az irodalomnak nemzeti irányban való haladását jóformán teljesen megbénították.

Nálunk nem a művészi ösztön, a meggyőződés, a nemzeti izlés és lelkesültség, hanem az érdek, az idegen utánzása, — mozgató rugója a művészeteknek és irodalomnak is.

Eppen ezért nekünk magyaroknak különö-

sen szent kötelességünk, hogy a jövő nemzedéket az ifjúságot a nemzeti művészetek iránti fogékonyságra, az irodalom és költészet nemzeti irányú termékeinek szeretetére, megértésére és nagybecsülésére neveljük, hogy ily módon a művészeti és költészeti produktumok nemzeti irányát és nemzeties voltát is növeljük.

Mert, ha a művészeti és irodalmi alkotásoknak nemzeties iránya és volta tekintetében a kivánalmak nemzeti érzésünkkel és kifejezett saját műizlésünkkel fogva emelkedtek, akkor ezzel együtt azoknak kielégítése is növekedő lesz.

Ifjúságunknak, a nemzeti művészetek és nemzeties irodalom iránti »szépérzékét« nevelnünk és fejlesztenünk kell hazafiságból, mert a művészetek és az irodalom a nemzetiesedésnek legfőbb előmozdító.

Történelmünk tanúsága szerint, a művészetek és az irodalom felvirágozása, mindig együtt jár a nemzeti szellem felpezsdülésével! Csak egy pillantást vessünk nemzeti királyságunk fénykorára. Nagy Lajos és dicső Mátyásnak uralkodásának idejére!

Nem virágoztak udvarunkban a művészetek, az irodalom s e virágozással nem járt-e együtt

a magyar nép dicsőségének és nemzeti életüknek fellendülése is.

Vagy a Rákóczy korát követő nemzetetlen szomorú korszakban, a züllés posványából mi emelte ki a magyar népet, nem-e a szónak művészete, a nemzeti irodalom, mely Bessenyei és társainak fellépése nyomán fakadt.

Vagy a múlt század első évtizedeiben, mikor »egy önző anyagias közszellem benitotta meg a nemzeti erőt,« nem Kisfaludy, Vörösmarty és követőknek lelkes, nemzeti költészete érelték meg a nemzetben a nemzeti idealismust?

Szóval valahányszor nemzetünket ki kellett emelni a süllyedésből, hogy feleszméljen és nemzeti egyéniségének tudatára, önértetére érjen, ez az újjáteremtő munka mindig csak nemzeties művészet és irodalom segítségével és eszközeivel volt elérhető.

Eppen ezért kell a *nemzeti idealismust és annak kapcsán a hazai művészetek és nemzeti irodalom iránti érdeklődést* ébren tartani, fokozni, fejleszteni egészen az azokért való rajongó lelkesülésig.

S a nők e téren is csudákat művelhetnek.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok Róth M. utóda

kalap, uridivat üzletében. Férfi fehérneműek rendkívül nagy választékban ésmérték szerint is gyorsan készíthetők.

Férfi- és nő-czipők kizárólag legjobb kivitelben.

akik ha távol tartják magukat jelenleg a vitától, azt csak tapintatosságból teszik. Nincs azoknak semmiféle kitanításra szükségük, ugye csak cselekszenek, ahogy azt ők jónak látják. (Ugy van! jobbról)

A vádakra reflektál. Ha nem akarják, hogy Horvátország rázkódtatásnak tétessék ki, ezeket előlegezni kell. Kijelenti, hogy nem végleges, hanem a pénzügyi egyezmény alkalmára s úgy visszakerül.

Keserű vádak hangzottak el Horvátország közhangulata ellen. És sokban igazak, mert jelentékeny áramlat van a magyar nemzet ellen. Ez az áramlat ásta alá évtizedek előtt a magyar-horvát testvériséget.

Nessi Pál: A bécsi kéz!

Tisza István gróf miniszterelnök: A magyar kardinális politika az, hogy teljesíteni kell Horvátországnak minden jogos követelményét. (Helyeslés jobbról.)

Elnök kérdésér: a javaslatot a Ház általánosságban elfogadja, ezután következik a részletes tárgyalás.

Részletes tárgyalás.

A Ház a címet elfogadta. A részletes tárgyalásnál

Barta Odön: Az általános vitánál határozati javaslatot nyújtott be, amelynek elfogadását kéri. Az előleget kifogásolja.

Tisza István gróf: Beszédében már megmagyarázta, hogy az előlegre szükség van. Kéri elfogadását.

A Ház többsége eredetiben megszavazza a szakaszt.

A második szakasznál

Lukács László pénzügyminiszter úgy kéri módó itani a szakaszt, hogy a törvény a kihirdetés napján lép életbe s rögtön megszűnik, mielőtt a horvát pénzügyi egyezmény rendezve lesz.

Elnök: Az ülést 5 percre felfüggeszti.

A keletázsiai háború.

A koreai harcstér.

Csinampo, márczius 24. Korea északi részében a japánok biztosítottak maguknak minden kikötőhelyet, hogy csapatokat szállít-

sanak a partra. A jég olvadni kezd s rövid idő múlva a kikötők tiszták lesznek a jégtől, úgy hogy a hajók behatolhatnak. A japánok bámulatos kitarással dolgoznak. Mindenféle kikötőhidakat vernek, földsánczokat húznak, erődöket építenek, vasutvonalat hevenyésznek. A japán államvasuti hivatalnokok egész Észak-Koreában fel vannak osztva és felügyelnek a munkára.

A koreai kormány megparancsolta a falvak lakosságának, hogy segítsék elő a japánok készülődéseit és számszámokkal lássák el őket. A folyókön ponton-hidakat vernek és a partokon bambuszudból óriási gyorsasággal védőbástyákat, erődítményeket róttak össze. Ily módon Söul-tól Söndnig megerősítették az egész vidéket. A japánok egy hónap leforgása alatt döntő előnyomulásra készülnek. A japán sereg egy tömegben fog Koreában előrevonulni, hogy megütközzenek az ellenséges derékhaddal.

Gingjangot a japánok megerősítették, hogy Pincjang völgyét megvédelmezzék. A japánok hadállásai bevehetetlenek.

A táviratok cenzurázása szigorubb, mint volt eddig.

Sanghai, márczius 24. A Vusung mellett levő japán cirkálójó még ott maradt, mert az oroszok nem teljesítették amaz ígértüket, hogy a Mandzsúr ágyunaszódót harczképtelenné teszik.

Pétervár, márczius 24. A hadügyminiszter parancsában az áll, hogy a Mandzsúrországnak levő hadseregben egészségügyi főnöki állást létesítettek, mely közvetlenül a hadsereg főparancsnoka alatt áll.

Japán czáfolat.

London, márczius 24. A Standard jelenti Tokióból: A különböző lapokban megjelent ama hír, hogy egy japán pánczéloshajó a múlt pénteken Port-Arthurnál több óras ütközet után elsüllyedt, nem nyert hivatalos megerősítést.

A japán parlament.

Tokió, márczius 24. Gróf Kacsura miniszterelnök a kamarában kijelentette, hogy a parlamentnek e pillanatban való egybehívása az ország történetében páratlanul áll. Nagy tiszteletnek tartja, hogy megoszthatja a képviselőkkel a császár nemes politikája fontartásá-

nak kötelességét, mely oda irányul, hogy a távol Keleten a tartós békét és a birodalom állását megerősítsék avval, hogy fenntartják a nagyhatalmakkal való barátságos viszonyt és megőrizték a törvényes jogokat. Ezután a miniszterelnök Japánnak Oroszországgal szemben való eljárását indokolja. Komura külügyminiszter a kamara elé terjesztette az Oroszországgal való diplomáciai levélváltás teljes szövegét.

Katholikus Szabad Liceum.

Utolsó hóti estélyét tartotta tegnap a Katholikus Szabad Liceum s most még jobban mint eddig, bebizonyosodott, micsoda fontos szerepet van hivatva betölteni városunk keresztény intelligenciájának szellemi életében ez az intézmény. Emeli a vallásos öntudatot, a modern ember gondolatvilágát főfegyverzi a modern áltudomány hazugságai ellen s mindent nemesen, szórakoztatva oktató módon teszi, úgy, hogy a közönség nemcsak tanul, hanem élvez is.

A czélnak és az eszközöknek ez a pompás harmóniája magyarázza meg aztán azt a nagy sikert, amelyet a Kath. Szabad Liceum minden évben elért.

A tegnapi estélyre is zsufolásig megtelt a főgimnázium diszterme a legelőkelőbb közönséggel, mely az estélyt mindvégig feszült figyelemmel élvezte s a szereplőket zajos ovációkkal jutalmazta.

Az estélyt Nevoráll István zongorajátéka nyitotta meg. Bár az utolsó perczen kérték fel s hirtelen kellett beugrania, ez művészetéből semmit sem vont le. Remek technikával, mély érzéssel játszott, úgy hogy más talán hosszasan előkészülettel sem játszanék. Saját szerzeményű dalai fölött irt rapszodiát adott elő, nagy hatást keltve vele. A remek játékot viharos tapsokkal jutalmazták.

Az estély központját Fálffy Béla szónoki beszédje képezte »Saul, Saul, miért üldözsz engem?« czimvel. Lapunk segédszerkesztőjét

Hisz mint már említettem és bizonyítottam, a művészetek és irodalom iránti lelkesedés, a műizlés fejlesztése, a társadalom és közszellemben való irányadóvá tétele, ezeknek folytonos ébrentartása és előbbre vitele igen nagy mértékben a nőktől mint erre leghivatottabb aesthetikai lélektől függ, kiknek ez irányú izlését a férfi is követi.

Ha tehát ők azt a szépen hangzó frázist, hogy »a művészet és irodalom kozmopolita,« nem szöszszerint magyarázzák, hanem a bennük összpontosuló hatalmas eszközt, *aesthetikai érzéküket s annak irányadóvá tételét nemzeti alapra fektetik* s a szépérzékét és műizlést nemzeti irányban nevelik mint anyák, fejlesztik mint nők, ezzel egyuttal, e téren legszébb és legmagasztosabb hivatásukat »honleányi« kötelességüket is teljesítik.

Es hogy a magyar nők, a szépérzéknek és műizlésnek ily nemzeti nevelésére és fejlesztésére, a nemzeti ideáлизmus és poézis fenntartására és fokozására irányuló magas hivatásuknak ebbeli fontosságát és nagy horderejét át is érzik és annak szükségét is látják, — mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy művészeti életünk központjában, gyönyörű székesfővárosunkban, csak nem régei alakult egy

kis társaság, mely magát „Vizsöpp-társaság“-nak nevezte el.

E társaságban, mint örömmel olvastam — egy csomó kedves leány, fiatal asszony állt össze, hogy átnemesítse a léhának mondott társadalmunkat, hogy belevigye abba a művészet és irodalom kultuszát, hogy a nemzetközi más helyett, a magyar műveltség színaranyával vonja azt be, hogy megszerettesse társadalmunkkal a magyar irodalom, magyar művészet, szóval a romlatlan magyar lélek alkotásait.

Másrészt azt a minden tartalmat és komolyságot nélkülözö »udvarlásnak« nevezett szószátyárkodást, azt a sok izléstelen léhaságot és társadalmi kiövést, melyek társas életünkben szíve felburjánzottak, kiküszöbölve, — »tartalmasabbá, komolyabbá akarják tenni e nők társadalmi életünket és vele saját életüket is, számot vetvén a nőnek jutott magas hivatással, mely szerint a jövő társadalm az ő kezükbe van letéve s milyenné formálják fiaikat és leányaikat, olyan lesz a jövő társadalom is.«

Van-e ennél szebb feladat?

Smiert ne lehetne, mélyen tisztelt hölgyeim, önök előtt s egész Nagyvárad hölgyei előtt — kiknek a művészet, az irodalom és szép iránti

lelkességük minden időben kiemelendő volt — e példa vonzó és követésre méltó?

Ha nem is alakulnak e czélből társaságba — ami ugyan a czél előbbre vitelére csak előnyös lehetne — de ha önök szép hölgyeim csak a maguk kis körében, — mint egy-egy »Vizsöpp« társadalmunknak ily irányú átalakítása érdekében hasonló éltető, áldásos munkát és törekvést végeznek, higgyék el, e nemes törekvésüknek csirái mindenféle életre fognak kelni s méltó gyümölcsöket teremnek.

Mert bármily piczi a »Vizsöpp«, mégis a legnagyobb hatalom: mely kitartásával minden akadályt legyőz.

S lehet-e nemesebb cél, mint a művészetnek, az irodalomnak, a szépnak szeretetét előbbre vinni, fejleszteni, megkedveltetni?

»Hisz a művészet, a szép szeretete sülyedni sohasem enged, csak fölemel!«

Epen ezért, mélyen tisztelt hölgyeim, ezt tűzzék ki nemes törekvésül s higgyék el ezzel, »a mi szíveinket is megtisztítják a földi salaktól s felemelnek bennünket is a magasabb régiókba, a fényesebb csillagokhoz, az önök ragyogó hazájába, az eszmények, az ideáлизmus honába!«

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen

influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alantí czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos ba-

lábbadozóknál

és különösen

Basel (Svájc)

e helyen kiemelünk: nem ildomos, de fölösleges is. Ragyogó ékesszólása, mint mindig, most is elbűvölte hallgatóit s magával vezette gondolatainak, igazságának világába. Arról beszélt, hogy az emberiség a megváltó eszméknek mindig előbb Saulja, azután, mikor megfeszítette, Pálként leborol előtte. Ezt alkalmazta találatlan a moderna munkásmozgalomra.

A nagyhatású beszédet tárgyánál fogva lapunk nagyheti számaiban fogjuk közölni.

Végül **Keszler** Ede szavalt a *Musset* »Isten« cz. költeményét. Gyönyörű, hatalmas hangja az egész termet betöltötte. Az Isten főenségét magasztaló költemény megkapó, gyönyörű gondolatait Keszleren kívül alig tudta volna más úgy visszaadni. Nem is fukarkodott a közönség elismerésével a kitűnő művész iránt.

A jelenvolt óriási nagyszámu közönségből csak egy fölülte kis töredéket sikerült összejegyeznünk a következőkben:

Urhölgyek: Anlauf Jánosné, öz. Brányi Gézáné, Brányi Gizike és Böske, Böszörményi Gézáné, Böszörményi Tildus, Balogh Samuné, Bócz Gézáné, Bócz Ella és Ilonka, Bérczi Jánosné, Bérczi nővérek, Csipkés Sándorné, Dániel Lajosné, öz. Dutka Sándorné, Dutka Gizella, Dutka Karola, Ficsek Lajosné, Fülöp Etelka, Farkas Etelka, öz. Grunwald Henrikné, Glodeák Agostonné, Glodeák nővérek, Herkner Péterné, Herkner Elvira és Szidike, dr. Hoványi Gyuláné, öz. Harrach Józsefné, Jerzsák Mariska, Justh Károlyné, dr. Imrik Gusztávné, dr. Imrik Péterné, Imrik Márta és Bella, Janky Józsefné, öz. Krüger Viktorné, Keledi Margit és Erzsike, Kiss Elekné, Király nővérek, Kappel Györgyné, Kaczián Károlyné, Kreszta J.-né, Latsnylérné, öz. gr. Lubinszky J.-né, Nevorall I.-né, Olasz Akosné, Peiser Sárika, Pekanovits Imréné, Pekanovits Margit, Plopu Györgyné, Plopu Luczia, Papp Károlyné, Pillán Ferenczné, Rác Mihalyné, Rozslyay nővérek, Sebessy Béláné, Sebessy Erzsike, Szentlélek Kálmáné, Székely Irma és Aranka, Szemes Ilonka, Sebestyén Berta, Stark Róza, Stauber Józsefné, Stauber Ida, Schriffert Mátyásné, Sztarill Jánosné, dr. Tóth Mártonné, dr. Thury Endréné, Tolnay Miklósné, Varró Domokosné, öz. Vidovich Bonaventuráné.

Urak: Grócz Béla, dr. Hoványi Gyula, Böszörményi Géza, Justh Károly, Novotay S. Alfonz, Tóth Márton, Brém Lőrincz, Mayer Antal, Vidovich Béla, dr. Lestyán Endre.

A Katholikus Szabad Liceum ideai sorozatos előadásaiából már csak a záróünnepély van hátra, a melyet ápr. 14-én tartanak meg a szokásos 1 korona belépti díj mellett. Közreműködnek: dr. *Prohászka* Ottokár egyetemi tanár, *Szmarsenka* Ernő államvasuti ellenőr, *Tóth Elek* színművész és az Orsolya-zárda nővendékei.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)
April. 15. Szigligeti társaság közgyűlése.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésükdíjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* Gyümölcscsoltó Boldogasszony. Magasztos ünnepet ül ma a kath. világ, melynek a poetikus gyümölcscsoltó Boldogasszony nevét adta. A föld ébred az ily dermedtségből, a fák rügyeznek, a vetés zöldel a mezőn, az égből derűssé lesz s a mezei munkákat megkezdik. —

Az egyház is az ébredésnek, a megváltásnak kezdetét őrli, melyet az anyagi üdvözlet emlékeztetének szentel. Abban a pillanatban állítja ma élénk a názáreti Sztűzet, midőn ez az anyagi szavaiból értesült magasztos hivatásáról. Az ünnep alkalmából az összes kath. templomokban ünnepélyes szent misék és szentbeszéd-ek lesznek a szokott időben. A *Szent László templomban* ma délután 3 órakor lesz az utolsó nagybőjti prédikáció.

* Uj apát. Király O Felsége dr. *Lányi* József pápai prelátnak, besztérczébányai egyházmegyei áldozópapnak a legszentebb Üdvözítőről nevezett *lekéri* javadalmas apátságot adományozta. — A szép kitüntetésben részesült kiváló főpap *Ferencz Ferdinánd* trónörökös családjának kedvelt házipapja és magyar oktatója.

* A városi tisztviselők fizetésrendezése. A városi tisztviselők az egész országban megmozdultak, hogy fizetésük rendezését dőlőre vigyék s a közönség körében is észlelhető kedvező hangulatot ne hagyják elaludni. Tegnap Esztergom városi tisztikara kereste meg Nagyváradi városát s kéri, hogy csatlakozzék az országos mozgalomhoz.

* Pályázók a mérnöki állásra. A nagyváradi városi mérnöki hivatalnál *Lovass* Zsigmond távozásával megüresedett mérnöki állásra a jövő héten lejár a pályázat. Lesz mibe válogatni, pályázói van elég. Naponta érkeznek a polgármesteri hivatalhoz a kérvények, az ország minden részéről.

* A szatmári püspökség jubileuma. Emlegettük lapunkban, hogy a kassai és szatmári egyházmegyék tegnap ülték meg alapításuk századik évfordulóját. A szatmári egyházmegye püspöke *Meszlényi Gyula* ez alkalomból hódoló feliratot intézett egyházmegyéje nevében az apostoli királyhoz.

A felirat szövege a következőleg szól:

*Császári és Apostoli Királyi Felség,
Legkegyelmesebb Uram!*

A szatmári egyházmegye, amelynek kormányzását Isten irgalmából s az Apostoli szentszék és Felséged legmagasabb kegyelméből tizenhat évvel ezelőtt átvettem, alapításának száz éves emlékét ünnepli ez évben. A római jubileumi ünnepek módjára szent évek nyilvánítottam ezen esztendő s az anyaszentegyház kincstárából nyert búcsukegyelmekkel igyekeztem növelni és üdvösséggé tenni a jubileumi örvendezést.

Az öröm és hálaénekekkel, melylyel az imádat, egybevegyül szívünknek kegyeltes érzelme azok iránt, akik Isten dicsőségéért lángoló lelkek sugallatát követve megvetették alapját azon nagyjelentőségű intézménynek, amely ma boldogan tekint vissza a fölülte elvonult száz éveket történetére.

Felséged egyik dicső utódja azon nagy uralkodónak, akinek nevéhez fűződik egyházmegyénk megalapításának emléke. Felséged örököse a magyar királyok apostoli kiváltságainak, fővédnöke a magyar katolikus egyháznak. Azért, midőn a folyó hónap 23-án századik évfordulóját készlünk megünnepelni azon nevezetes eseménynek, hogy b. e. I. Ferencz császár és apostoli király egyházmegyénk alapítási okmányát kibocsátotta, Felséged legmagasabb trónja előtt megjelenve, úgy a magam, mint egész egyházmegyéim nevében legalázatosabb hódolatomat bemutatni s alattvalói törhetetlen ragaszkodásomat és hűségemet kifejezni hátködom.

A nevezetes évforduló napját ünnepélyes hálaadó istentisztelettel ünnepeljük, amelyen a nagynevű alapítók áldott emlékének is hálás kegyellett adózunk, buzgó imával kerjük Istent a Felséges uralkodó Család jólétéért, Felséged hosszú és boldog életéért, alattvalóinak javát

czélzó szerencsés kormányzásáért, legmagasabb Trónjának népei szeretetében s tántoríthatatlan hűségében gyökerező erősségéért.

Ki egyőbiránt legmagasabb kegyelmébe ajánlottan, alattvalói legmélyebb hódolattal és törhetetlen hűséggel öröklök.

Császári és Apostoli Királyi Felségednek Szatmár-Németi, 1904. március 20-án, legalázatosabb káplánja, és lezhivebb jobbágya
Meszlényi Gyula,
szatmári püspök.

* A kistisztviselők drágasági pótléka. A nehéz megélhetési viszonyok nyomása alatt Nagyváradi város kisebb és csekélyebben díjazott tisztviselői drágasági pótlékért folyamodtak. Azonban mert nem volt ebbe a mozgalomba belevonva a magasabb és így jobban díjazott tisztikar, a drágasági pótlékra nem találtak fedezetet. Még ami volt is, azt más célra jelölték ki. Azonban a kistisztviselők jogos panasza mind nagyobb körben helyesléssel találkozik s így a városi tanács az egész drágasági pótlék do gát véleményezés és a fedezet kimutatása végett kiadta a város pénzügyi szakbizottságának. Ezzel a kistisztviselők kérelme el van temetve.

* Esperesi gyűlés Körözs-Réven. Dr. *Radu* Demeter, nagyváradi gör. kath. püspök szem előtt tartva szentséges Atyáknak, X. Pius pápának jelszavát: »mindent megújítani Krisztusban«, a nagyváradi gör. szert. kath. egyházmegyében elrendelte az esperesi gyűlések megtartását. Az első esperes gyűlés f. hó 22-én volt Réven. Délelőtt Istentisztelet volt, amelyen *Sipos* István, kerületi esperes eszmékben gazdag, magas röptű beszédet tartott. Déután kezdetét vette a konferencia. Bevezetésül felolvasták az esperesi gyűlésekre vonatkozó egyházmegyei határozatokat, melyeknek megtartását a megyés püspök szigoruan elrendelte. Majd különféle indítványok hoztak és vétettek fel jegyzőkönybe, melyek közül legfontosabb a *papi özvegyek és árvák* anyagi helyzetének a javítása. Végre a gyűlés alkalmából *Radu* Demeter püspöknek hódoló táviratot küldöttek.

* Elmaradt iskolaszéki ülés. Nagyváradi város iskolaszékének ülése tegnap, esztörtökön délután 4 órára volt kitűzve, azonban a tagok csekély számmal jöttek össze s így az ülést nem tarthatták meg. A most kitűzött ügyek felett a számra való tekintet nélkül, a legközelebb összehívandó közgyűlésen megjelentek fognak határozni.

* Nyugalomba vonult alezredes. Mint értesülünk, a nagyváradi helyőrség egyik kiváló főtisztje: *Hummel* József tüzérezredes nyugalomba vonult s a napokban felköltözik családjával Bécsbe.

* Kitűnő szigorlat. *Voszka* István ügyvéd-jelölt a kolozsvári egyetemen tegnap kitűnéstéssel tette le az államtudományi szigorlatot.

* Sorozás legények nélkül. Töketeresbről írják, hogy Zemplénmegyében ezidén alig lesz sorozás, mert nincs kit sorozni. A legények java ugyanis Amerikában van. A közel hétezer lakost számláló Töketeres példálául összesen két katonai szolgálatra alkalmas egyént tud felmutatni. Nem sokkal több a katonakötelesek száma Zemplénmegye többi községében sem.

* Aggastyánok gondozása. A nagyváradi I. szert. káptalan átiratban értesítette Nagyváradi városát, hogy a kezelése alatt álló *Kreuzlerné-féle* alapítvány két megüresedett helyére *Arvai* Mihály cipész és *Czink* György pék elagott polgárokat vette fel.

* Az új Magyar Allam. A 45 éves kath. lap, a *Magyar Allam* átalakulás előtt áll, amelyről a nevezett lap szerkesztőségének alábbi értesítése ad hiradást:

Tisztelettel értesítjük a kath. közönséget, hogy a »*Magyar Allam*« tulajdonjoga érkenézi *Szlávy* József urtól egy, a szerkesztőség bevonásával, egyházi és világi előkelő katolika-

sokból alakuló kath. sajtóvállalat birtokába megy át és a lap husvétől kezdve átalakítva, nagyobb terjedelemben, de régi szelleméhez mindenben hiven fog a jelenlegi szerkesztőség, vezetése mellett folytatni.

A lap mutatványszáma virágvasárnapon adatik ki.

Kíváncsian várjuk az átalakulást, mely hisszük, előnyére lesz a veterán érdemes napilapnak.

* Pénzküldés a külföldre. A külföldre nem küldhetünk koronákat postán. Április hó 1-től kezdve a külföldre címzett postautalványokat a feladók nem mint eddig koronaértékre, hanem a rendeltetési ország pénznemére kiállított postautalványokra a koronaértékben befizetendő összegeket a főlvevő postahivatal állandó kulcsok alapján számítja ki és a főladóevényben, úgy mint eddig, a koronaértékben tényleg befizetett összeg átvételét nyugtázza. Az utalványozási díj a tényleg befizetett koronaérték összeg alapján számítandó ki. Ugyancsak április hó 1-től kezdve a külföldi főladók, illetve postahivatalok a külföldről Magyarországra küldött postautalványokat koronaértékben fogják kiállítani. E postautalványoknak a magyar postahivatalok részéről való átszámítása tehát el-esik. A magyar postaigazgatás a külföldre szóló postautalványok kiállítására új ürlapokat bocsát forgalomba. A régi nemzetközi utalvány-ürlapok csak márczius hó 31-ig érvényesek. E napon túl folyó évi július hó 31-ig a közönség a birtokában levő használatlan régi ürlapokat ráfizetés nélkül bármely postahivatalnál új ürlapok ellenében becsereíheti.

* Az asztalosok sztrájkja. Köztudomású az asztalosok bérharca, mely mozgalmat az asztalosiparosok szakosztályának új munkarendje ellen indítottak. A sztrájkoló segédek és a munkaadók között Gerő Armin főkapitány közvetítésével folynak a tárgyalások. Az asztalosiparosok szakosztálya tegnap átiratban értesítette a főkapitányt, hogy ragaszkodnak a megállapított munkarendhez. E nyilatkozat természetesen utját vágja a további béketárgyalásoknak, s Gerő Armin főkapitány nem látta szükségét a békéltető-bizottság összehívásának. Több asztalosiparos azonban nem helyezkedik a szakosztály álláspontjára, hanem kifogásolja és sérelmesnek tartja a munkarendet. Ezek az iparosok kijelentették a főkapitánynál, hogy ők hajlandók a múlt évben fennálló egyezményt megújítani.

Ezen egyezmény a tavalyi mintára elkészült, oly módosítással mégis, hogy 1907. évi május 1-éig kötelező erővel bír. Mindazok, kik ezen egyezményt elfogadni óhajtják, a főkapitány hivatalos helyiségében (I. emelet 7. sz. szoba) a hivatalos órák alatt azt megtekinthetik és alá is írhatják. A munkások pedig az uton jelentik ki, hogy azoknál, kik az egyezményt aláírják, azonnal munkába is lépnek.

* Halálozások. Oláh Mihály folyó hó 23-án, d. u. 2 órákor élete 56-ik, boldog házassága 28-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 25-én d. u. fél 3 órákor fog Csengery-utca 137-ik sz. alatt levő lakásánál az ev. ref. egyház szertartása szerint megtartani. — Maronyai Teréz márczius 23-án, életének 16-ik évében elhunyt. Temetése e hó 25-én, d. u. fél három órákor lesz a Péter-utca 16. számú gyászaházól.

* A vigécz nem iparos. A kereskedelmi miniszter tegnap rendeletet intézett a vármegyéhez, az utazó biztosítási ügyekről igazolványa dolgában. Több helyen ugyanis arra kötelezték a biztosító ügynököket, hogy iparigazolványt váltsanak. Tekintve azonban, hogy az ügynökök nem egy helyben működnek s nem iparszerűen üzik foglalkozásukat, elrendelte a miniszter, hogy az iparigazolványok váltása alól minden helyen mentseék fel őket.

* A pécsi bányaszerencsétlenség. Pécsről írják hogy a Dunagőzhajózási társaság szabolcsi bányatelepének vasúti tárnájában történt bányalégrobbanás áldozatait lassanként vonszolják ki

a szerencsétlenség színhelyéről. A bányalégrobbanás áldozatai közül kettő még mindig föltalálhatatlanul a törmelék alatt hever. Az eddig megtalált munkások temetése tegnap délután ment végbe a lakosság óriási részvéte mellett. A hatóság széleskörű vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért. A Dunagőzhajózási társaság budapesti igazgatósága, valamint a bécsi igazgatóság, melynek közvetlenül van alárendelve a szabolcsi bányászati, egy-egy megbízottat küldött ki a színhelyre. A vizsgáló-bizottság e két megbízott meghallgatásával teljesíti a vizsgálatot. Az áldozatul esett munkások majdnem valamennyien családos emberek voltak és az özvegyeknél sok árvát hagytak hátra. A bányamunkásoknak az a véleménye, hogy a Dunagőzhajózási társaság gondoskodni fog az árvák és özvegyek ellátásáról.

* Román tolmácsok kinevezése. Rokszin János nagyváradi lakos a nagyváradi kir. törvényszékhez, Rafalszky Lajos élesdi lakos pedig az élesdi kir. törvényszékhez román tolmácscsá nevezettek ki.

* A piczulásbankból. A Polgári Takarékos Segélyszövetkezet 8-ik évtársulatának befizetési ünnepe miatt ma, azaz pénteken d. e. 9-től 11 óráig teljesítendő.

* Angyalcsinálók. Kun Ilona 18 éves helynéklői szobaleányt és Klein Ignácné szülész-nőt a rendőrség mint angyalcsinálókat tegnap délután letartóztatta és ma átadja a királyi ügyészségnek.

* Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Adón cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemelendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

* Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő számokat sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 97454 56239.
5000 koronát nyertek: 65498 74562 94332 16872
2000 koronát nyertek: 63235 7517 96924 95798 10845 862104 6447 79090 44070 69971 67422 41151 77842 29965 98489 58855 81382 62356 34842 47091 18127 90857 67183 69590 65152 103228 92013.
1000 koronát nyertek: 63455 3076 52467 88531 8766 17380 77242 10018 12649 6707 75964 39668 57610 27190 100592 75099 6146 19 544 59747 33981 71719 88291 40964 32657 64345 88277 99313 39880 68020 106378 10643 33837 15910 32894 7356.
500 koronát nyertek: 41555 67706 8319 23940 91157 30002 15444 32200 82183 108193 11540 91956 153 2931 39068 19519 68576 76198 53668 46283 27023 53998 101532 36912 28971 18885 90934 88395 23744 21217 87217 62991 36900 88728 81011 60991 1218 60014 11003 17589 99927 93187 109226 98965 106945 7080 52687 32245 73308 74500 34672 100723 57817 24640 102 94157 4469 23599 83652 76304 65050 100684 10057 42942 16608 66351 101491 89324 3791 23690 9675 31705 28212 24121.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

x Olvasóink figyelmét felhívjuk Nádor Henrik és Társa cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 687

x Minden külön értesítés helyett ezúton hívom fel a t. közönség figyelmét azon körülményre, hogy az idén a keresztény és izraelita husvét összeesik, minek következtében cipő-, kalap és férfi-divatárú üzletem — különösen a közzellen ünnepelőtti napokban, — oly nagy-

mérvű látogatottságnak szokott — hál' Istennek — örvendeni, hogy jobb vevőimet sem részesíthetem olyan nyugodt kiszolgálásban, a minőben egyébként szeretném. Ennek fogva felkérem jobb vevőimet, hogy szükségletüket — a nyugodt és kellemes kiszolgálás érdekében — legalább 8—10 nappal az ünnep előtt beszerezni sziveskedjenek, már csak annál is inkább, mert üzletem a nagyhét csütörtök, péntek és szombatján zárva lesz.

Különösen kérem azon t. vevőimet, kik nálam könyvre szoktak vásárolni, hogy bevásárlásaikat néhány héttel az ünnep előtt eszközöljék!

Midőn még megjegyzem, hogy minden szakmámba vágó cikkből a legszebb tavasszi újdonságok már megérkeztek, vagyok tisztelettel: Leitner Lázár. 673

x Haladunk a korrall. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ez az eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemege-szőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek. 482

x Ritka alkalom kínálkozik most a t. közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A jó hírnevű Kovács L. és társa cég ugyanis, mintán Zöldfa-utca 38. sz. alatti üzletét felosztalja, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közölt hirdetésre. 593.

x Tüdőbetegségek gyógyítását idézi elő az első stádiumokban az előkelő orvosok által ajánlott «Sirolin.» E'órheladt esetekben is feltűnő javulást eredményez. A «Sirolin» kellemes szaga és íze miatt felnőttek és gyermekek által szívesen vétetik és nem bántja a gyomrot, mint a creosot és annak préparatuma. Ellenkezőleg, már rövid használat után javul az étvágy, az emésztés és mulnak a tüdőbetegség tünetei. 480

SZINHÁZ.

FAUST.

Régen volt a színházban részünk olyan ritka zenei élvezetben, mint tegnap. Olyan Faust-előadást hallottunk, amely ritkítja párját vidéken. Persze a ritkítást a két fővárosi művész okozta: Krammer Teréz és Déri Jenő.

Krammer Teréz Margitja bájosa, poétikus, mindenekfelett pedig zeneileg gyönyörű alakítás. Csupa ragyogó énekstudás, imponáló erő és kellemes lágyság a hangban, színes változatosság és remek iskolázottság az előadásban. Pompásan volt maszkírozva s igen jól tudja az operába illő lassabb mozgású játékot eltalálni. A legmagasabb hangokat is bámulatos erővel és biztonsággal adta elő. Kivált a thulei király románcza tetszett melegségével s az ékszerári pompás trilláival.

Déri Jenő Faustja tul volt tömve hősi pózokkal, de az éneke: remek. Szopránból tenorba átírva, mindazt elmondhatnók tőla, amit Krammer Terézről. A hőriőnjelenet s a kerti séta és zárójelenet soká meg loznak maradni a közönség emlékezetében; kivált az »Udv néked tisztaság hajléka« kezdettű ária sikerült remekül, váltakozva halk piano s erős forte részletekkel.

Ezt megismételtették.

Osztár becsületes igyekvéssel énekelte Mefisztó szerepét; a precizitás nem hiányzott

s a buzgalomért elnéztük, hogy hangja elvesztette csengését és játéka szintelen. *Parlagi Kornélia* (Siebel) ügyesen, kellemesen énekelt, de a »Helyettem kis virág« egyes részei közt jobban be kell tartani az átmeneteket; *Parlagi* szinte átdöccent minden újabb részbe. *Perényi* Valentinje aránylag jól sikertült; *Fogány* Janka Mártája kevésbé.

Az énekkar pompásan működött; külön ki kell emelni Vankot, a ki ezuttal tömör basszusát igen előnyösen és diszkrétül tudta az összesbe olvasztani. A zenekar talán most mutatta magát először alkalmasnak nagyobb, komolyabb mű előadására; mindössze a tempó lehetett volna itt-ott hosszabb, főleg *Krammer* Teréz énekszámainál.

Monna Vanna. László Irén, a Szigligeti-színház fiatal hősnője, ki két évig volt a nagyváradi színház tagja, ma lép fel utoljára a váradi közönség előtt *Maeterlinck* drámájának, *Monna Vanna*-nak czimszerepében.

A bajusz. Verő György kedves dalosjátékában lépnek fel utoljára *Parlagi Kornélia* és *Szöke Sándor*, a színtársulat kedves tagjai.

Az utolsó előadás. A virágvasárnapjával véget érő szezon utolsó előadása érdekes attrakcióval kecsgetet. A karszemélyzet jutalomjátékául a *Kis szökevény* ez a kedves muzsikája angol operett kerüli színre. Azonban az este érdekessége *Alexander* Margit a 7 éves csodagyermek föllépése. Köztudomásu a kis primadonna királysínházi szereplése, s hogy a fővárosi lapok elragadtatással irtak róla. Hétfőn este 3 táncbetétet s kuplét fog *Alexander* Margit előadni.

László Irén búcsuja. László Irén a nagyváradi közönség egyik kedvence s egyik legértelmesebb tehetségű művésznője búcsuzik ma este a *Monna Vanna* szenzációs szerepében. *László Irén* távoztása mindenképen veszteséget jelent a társulatra, mert nem csak szerepkörét hagyja üresen, de a *László Irén* egyéni, fejlődésképes és erősen bontakozó tehetsége mindenképen hiányt hagy távoztása után. *László Irén* egyike azoknak, akit nem volt alkalma a közönségnek eléggé méltányolni s így a közönség nem is tudja, hogy mily kiváló színésznőtől búcsuzik ma.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 176. Bérletszám 157. (páratlan)

Ma, pénteken 1904 március 25-én:

Monna Vanna.

Színmű.

HELYTARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a házzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, szombaton március 26-án:

Bajusz.

Operette.

MŰVESZET.

Nagyváradi művész a fővárosban. A budapesti Erzsébet Népakadémia ma, március 25-én nagyszabásu néphangversenyt rendez, amelyen egy kiváló nagyváradi zongora-

művész is közreműködik. A program szerint *Winkler Márta* művésznő, *Winkler Lajos* polgári iskolai igazgató nagy tehetségű leánya zongorán előadja *Liszt Ferencz VIII.* magyar rapszódiaját; — ezenkívül zongorán kíséri *Kresz Károly* hegedűjátékát. A művész barmulatos technikája és finom játéka már ösmert és becsült különböző hangversenyekből nem csak nálunk, hanem a főváros műértő közönsége előtt is.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi március hó 20-án határozatképtelenség mint feltételeseleg megtartott évi rendes közgyűlést március 27-én (vasárnap) délelőtt — amint ezt kellő időben kibocsátott és kézbesített meghívókban már jeleztük — fogja megtartani és pedig a megjelölt számára való tekintet nélkül. A pénztár hivatalos helyiségében (Nagyvárad, Szécheryi-tér, Rádi-ház) tartandó ezen közgyűlésre újból felhívjuk a közgyűlési kiküldöttek figyelmét. Nagyvárad, 1904. március 24.

Az igazgatóság

Igazságszolgáltatás.

Lövöldöző csavargók.

A tegnapelőtt megkezdett esküdtszéki tárgyalást ma fejezték be a nagyváradi kir. törvényszéken. A két lövöldöző iparos legényt, *Huszár Gyulát* és *Vásárhelyi Bélát* súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek az esküdtek.

A tárgyalás mai folytatásán a kérdések megállapítása után *Gálly Bálint* kir. alügyész terjesztette elő vádindítványát, melyben szándékos emberölés kísérletében kéri kimondani bűnösöknek *Huszár Gyulát* és *Vásárhelyi Bélát*. Az esküdtszéki tárgyalótermet zsufolásig megtöltötte az érdeklődők serege, akikre, valamint az esküdtekre nagy hatással volt dr. *Dési Géza* védőbeszéde, melyben a pillanatnyi felhevülésben elkövetett súlyos testi sértés bűnét vitatta s a vádiottak tettét ily értelemben kérte elbírálni.

Az esküdtek a védelem álláspontjára helyezkedve súlyos testi sértés vétségében mondták ki bűnösöknek a vádlottakat s az ily értelmű verdikt alapján a büntető bíróság *Huszár Gyulára* 10 hónapi fogházat, *Vásárhelyi Bélára* pedig 2 hónapi fogházat rótt büntetéssel. Ugyész és védő megnyugodtak s így az ítélet jogerős.

TANUGY.

Az iparostanulók továbbképzése. Próbaképen érdekes ujtással tettek kísérletet *Szűts Izsó* igazgató kezdeményezésére a nagyváradi iparostanonziskolában. Téli IV. közismereti osztályt állítottak fel azoknak az önként jelentkező növendékeknek, akik az ipariskola III. osztályát már elvégezték. Ez az osztály nem is annyira iskola, mint az önképzésre igen alkalmas, összeválogatott dolgok népszerű, könnyen megérthető előadása, *Szűts Izsó* igazgató terve szerint. Előadásra kerültek: a magyar irodalom, alkotmánytan, történelem, továbbá mint szaktárgyak: a számtan és könyvvitel. A tanfolyamon 24 önként jelentkező volt, akiknek kérelmére póttanfolyamot kellett rendezni. Az előadásokat *Budaházy Kálmán* városi tb. alszámvevő tartotta, nagy buzgalommal és szorgalommal; előadásai során súlyt helyezett a szocializmusra s alaposan megmagyarázta annak lényegét, természetét, az e téren minduntalan tapasztalható tulzásokot és tulkapásokat; fejtegette az alkoholizmus veszélyét. Tegnapelőtt este volt a vizsgálat ebben az önkén-

tes osztályban, amelyen *Szűts Izsó* igazgató, továbbá *Békessy Pál* aljegyző az iparostanonziskola részéről voltak jelen s meglepetve konstataáltak az elért fényes eredményt s mindketten elismerést fejezték ki *Budaházy Kálmán* előadónak. *Szűts Izsó* az elért sikeren felbuzdulva, jövőre gondoskodik, hogy ez az osztály rendszeresítették az önként jelentkező iparostanonziskola részére, akik már elvégezték a III-ik osztályt.

NYILTTÉR.

Dr. Gerő Sándor

ORVOS

lakását *Szilágyi Dezső* (Apáczai)-utca sarkán, a színházzal szemben, a dr. Adorján-házba helyezte át.

Tavaszi

Czipő-ujdonságaim

megérkeztek!

A legjobb és legegységesebb női férfi- és gyermek-czipő különlegességek egyedüli bevásárlási helye:

ARANYI ALBERT

czipő-áruháza

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Oláry mellett.)

Helybeli és megyei telefonszám: 512.

Óriási választék!

Feltűnő olcsó árak!

549

Szolid, pontos kiszolgálás!

Tisztviselőknek árendemény!

TAVIRATOK.

Tüntetések Héderváry ellen.

Budapest, márcz 24. (Saj. tud. táv.) *Héderváry*-t Bécsből jövet a fővárosi pályaudvaron a tömeg zajos zsvio kiáltásokkal és fütyökkel fogadta.

Zágráb, márcz 24. (Saj. tud. táv.) A beszámoló beszéd megtartását zajos tüntetések előzték meg s még zajosabbak követték. Az egyetemi ifjak felháborodva abczugolták *Héderváry*-t.

A képviselőházból.

— Az ülés vége. —

Budapest, márcz. 24. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülésének végén *Bartha Odön* felszólalása után a javaslatokat részleteiben is megszavazták s a

mentelmi ügyekre került a sor. *Lengyel* Zoltán mentelmi ügyében nem hoztak határozatot, vajjon kiadják-e, mert egy rendőrt tetteleg inzultált az utcai tüntetések alkalmával? Határozatot pedig azért nem hoztak, mert nem voltak határozatképes számban a képviselők s így a holnapi napirend megállapítása után az ülést berekesztették.

A katonai alapítványok revíziója.

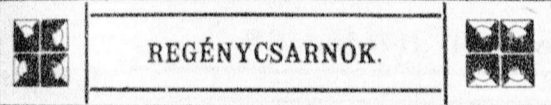
Budapest, márcz. 24. (Saját tud. táv.) A képviselőház véderő bizottsága ma tárgyalta a katonai intézetek 250 alapítványáról intézkedő 1897-iki törvény revízióját s a módosított javaslatot elfogadták.

A vármegyei tisztviselők fizetés-rendezése.

Budapest, márcz. 24. (Saj. tud. táv.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tárgyalta a vármegyei tisztviselők fizetés-rendezéséről szóló javaslatokat s a részletes tárgyalások alapjául elfogadták.

Gyilkos örült.

Páris, márcz. 24. (Saj. tud. táv.) *Fellerin* gyarmat egészségügyi tanácsos nővérét agyonlőtte, majd hivatalában egyik kollégáját életveszélyesen megsebesítette. A dühöngő ember elm-beteg volt s mire letartóztathatták volna, önmagát is agyonlőtte.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

90

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: **Max Pémberton.**

— Az, hogy Isten akarata, hogy megmentse őket, — felelte Bligh Péter komolyan. S kitörülve szeméből az álmot, oda állt mellém, mint valamikor a *Dél-Csillaga* fö-

délzetén s bőtűzgetni kezdte az izenetet, mit a szirtfokról küldtek hozzánk a hajótöröttek.

... Nyolcz férfi és egy nő... Betegek és nincs fegyverük... A csónakba beletérnek... Most jöjjenek, vagy megvárják az alkonyatot?...

Ez volt az izenet, amit Bligh Péter kibetűzött.

— Nos, mit feleljek nekik, kapitány? — kérdezte tőlem.

— Azt, hogy jöjjenek rögtön! Mit segíthetne rajtuk az alkonyat?... S vajon megérnék-e az estét abban a gyilkos ködben?... Csak jöjjenek rögtön! És ha Czerny lemészárolta őket a nyílt tengeren, annál rosszabb lesz rá nézve, ha út a megtorlás órája!... Csak jöjjenek, Péter és pedig rögtön!

Mialatt ezt mondtam, kézzel-lábbal intettem a szerencsétleneknek a szirten, hogy csak jöjjenek és mikor Bligh Péter, a nemzetközi hajósjelekkel is ezt izente nekik, végre elszánták magukat s pár pillanat múlva már láttam, hogy a csónakjuk a vizen libeg és mindnyájan beszálltak. De alig kezdtek el evezni felénk, midőn Dolly Venn megrántotta karomat és a Czerny yachtjára mutatott. Ekkor láttam, hogy a yacht körül czirkáló csónakok egyike hirtelen elvált a többitől és gyorsan evezett az öböl felé, hogy elvágja a hajótöröttek útját. Láttam a gyilkos szándékot, amelyre legutolsó csepp vérem is föllázadt s elhatároztam, hogy most már a kegyetlenségig igazságos és kérlelhetetlen leszek.

— Rajta, Dolly, — szóltam a fiúhoz, — itt az ideje, hogy elbánnunk a gazemberekkel. Eléri-e őket a golyószóróval, vagy még messze vannak?... Sietünk kell, fiu, ha meg akarjuk menteni az ártatlanokat!

Dolly szótlanul fogott a munkához; gondosan megtöltötte a golyószórót, melynek csövét egyenesen keletnek, a közeledő csónakokra irányozta. De nem lőtt mindjárt, mert a kalózok csónakja még távolabb volt, semhogy a golyó elérhette volna. És itt volt a baj, mert a baiditák, bizonyosan félvén a golyószórótól, hirtelen irányt változtattak, nagy vargabetűvel a hajó öröttek csónakja mögé kerültek s most már hátulról üldözték őket; mi pedig nem lőhattuk rájuk, mert a golyók előbb érték volna a szerencsés len menekülőket!

Ezek a boldogtalanok, éhesen, fáradtan, elbódulva a sziget gyilkos ködétől, csak lassan közeledtek, bár látszott, hogy tudják a veszedelmet és teljes erőből eveznek. Az életükről volt szó és iparkodtak is, ahogy tőlük telt; de

a kalózok lépésről-lépésre, örről-örré érték utól őket. És Dolly még mindig nem lőtt; a golyószóró még nem szólhatott bele ebbe a szörnyű gonosztettbe! Eonél kegyetlenebb jelenetet még képzelni se lehetett; úgy tetszett, mintha beleegyeznénk és némán tűrnők, hogy a kalózok szemünk láttára mészárolják le a védtelen hajótörötteket.

— Rajta, Dolly, tüzet rájuk! — kiáltottam végre; — tüzet, az Istené! Vagy meg akarod várni, míg leölik őket?...

A fiu nem felelt: láttam, hogy a keze reszket az ágyú, de még se lőtt. Végre csak-nem sirva didogta: (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A székely gazdák jelzáloghitel.

A székely nép felségítése, gazdasági talpraállítása és megerősítése érdekében megtartott értekezleten széles körben az az óhajtatás erősödött meg, hogy a székely eladósodott kisembert ocsó jelzáloghitel menti meg. A kisbirtokosok földbirtelintézete ez év január havában a székelyföldi miniszteri kirendeltség kezdeményezésére *Maros-Vásárhelyt* felállította képviselőt, mely *Sándor Kálmán* igazgató ügybizgó vezetése alatt derekasan működik és tőketörlesztéssel együtt 5 és 1/2% jelzálogkölcsönket ad, már 300 koronán kezdve.

Az adósság bármikor visszafizethető, egészben vagy részletekben is, minden kamat utánpótlás nélkül. — *Zallán* miniszter elrendelte, hogy a székelyföldi kirendeltség oly esetekben, midőn a képviselő közvetlenül fordul felvilágosításokért, azokat adja meg s kövessen el a maga részéről és hatáskörében mindent, a mi a gazdasági gondozásra bizott nép érdekében szükséges.

Magyar petroleumnagykereskedők egyesülete. A Bécsben alakult Osztrák-magyar petroleumnagykereskedők egyesülete, mely egy-két magyar cég belépése révén jogosítva érezte magát az »osztrák-magyar« jelző felvételére, egészséges ellenkezést szült itthon. A magyar petroleumnagykereskedők ugyanis külön akarnak szervezkedni s Budapesten egészen különálló, a bécsi »osztrák-magyar« egylettől teljesen független egyesületet alakítani.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj női kalap divatterem!

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy helyben **Zöldfa-utca** (Rendes ház) a mai kor igényeinek megfelelő bécsi és budapesti

női kalap divattermet (Szalont)

nyitottam. Főtörkvésem az leend, hogy mindig divatos, szép és olcsó árakkal álljak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Egyben pedig bátorodom felhívni nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét **kalap ujdonságaimra**, ugyszintén gyermek kalapok kaphatók, valamint átalakításokat jutányos áron eszközölök.

A hö gyközönség becses pártfogását kérve vagyok:

kiváló tisztelettel

VEISZ REGINA,

Zöldfa-utca Rendes-ház I. em., bécsi és pesti divatársnő

UJ NŐI KALAP SZALON.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetű) mert nagyobbra ha menő is, termést nem hoz, ezért sokan nem égték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreमेkebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-háladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

482

C z i m :

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, **Szalárdi-utca 9-ik** szám alatt egy mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelel

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a legmagasabb igényeket is kielégítőleg állítok elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a legcsinosabb kivitel s a legalacsonyabb árszámítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é. közönségnek mindenkor teljes megelégedésére a leglelküsimeretesebb árszámítás mellett szállítsam b. megrendelését, a szives pártfogást kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,

asztalos mester.

660

Arany órák
chronométre és ütőszerkezettel
fél árban

már 120 koronától, valamint minden-
nemű ékszer a legolcsóbban

483

kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfino-
mabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

Törlesztéses Jelzálogkölcsonöket
10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre
fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától
kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéréseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése
szükségeltetik.

627

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és
Társasága egész Biharmegyében?

Mert czipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmeg-
yében!

Mert minden vevő oly czipőt kap, mint a melyet
kiván!

Mert a legfinomabb kivitelű áruk a legszolidabb árak
mellett kézzől-kézre mennek!

Mert minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a leg-
nagyobb vizsgálat alá lesz véve!

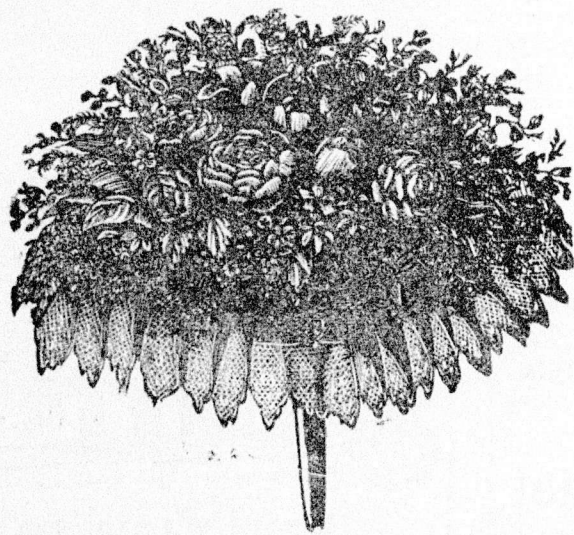
Szabott árak!

Mert a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK** és
TÁRSASÁGA cégnek ma már ugyszólván pelda-
beszéddé vált!

Mert versenyképességére nézve a cég megközelít-
hetetlen!

Mert telefonon való megrendelések úgy helybeli, mint
vidékiek a legpontosabban és gyorsan eszkö-
zöltenek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

C S O K R O K

Menyasszonyi, koszorulányi, bálai vagy bármely alkalmi, szép ber-
lini papirtartóval 1 frttól 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben,
finom selyemtartókban, rózsza és kaméliákból 8 frttól 12 frtig, ami
ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, a leg-
ujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz-
tartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszítve:
1—3 frtig. — **Babérkoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen
szép virágokból diszítve **2—5—10 frtig.** — **Ficus és Magnolia**
koszoruk, a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfin.
virágok és pálmalombokkal diszítve **10—25 frtig**, ami ezelőtt

35—40 frtba került. A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készítettnek.
100.000 drb nemes rózsza, Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — Ma-
gas törzsű rózsza, 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyö-
nyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat ké-
szíteni, amelyek hazánkban a
gombában tenyésznek és az ismert gomba betegségnek ellentállnak,
az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis ala-
nyon vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajokból zöldségtványok 10 drb 10 faj-
ban 2 frt, 25 drb 25 fajban 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyan-
azon fajokból. I-ső osztályu gyökeres fásoltványok 10 drb 10 faj-
ban 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajban 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdei
fehér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

gyógy és levélzím: Velen-
cei kertésztelep Nagyvárad.

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.

Friedl és Jörös

fűszer-, csemege-, bor-, és déligyümölcs kereskedése
Nagyvárad, Szt. László-tér, Kert- és Beöthy
Ödön-u. sarkán.

Van szerencsénk a t. közönség tudomá-
sára hozni, hogy mult évi termésű vadkerti
kiváló finom zamatu BORAINKAT eladásra bocsájtjuk.
1 literes palaczk ára 64 fillér, nagy-
várad-vidéki ó-bor 1 literes palaczk 80 fillér.
5 liter rendelésnél úgy telefon útján,
mint személyes rendelésre a város bármely részére házhoz szállítjuk.

Bőjti-idényre.

Halkonzervek: olajos és páczolt, osseé, rohl,
bismark, flét, háring, páczolt an-
golna, sardinia, tengerirák, halikra, (caviár) stb.

Sajtok: emenihali, groyi, trappista, parmasán, stra-
chino, camembert, sárvári-romatour, fogarasi-
csemege, imperial, liptai és friss csemege szé-
kely-turó stb.

ALMA, többféle, nemes és ki-
váló finom zamatu, bár-
mily nagy mennyiségben; kilója 48, 72,
80 fillér és 1 korona.

Malaga-szőlő: fél kilogrammos doboz 1 K 20 f.
Kilója 2 K 40 f.

Mindennemü déligyümölcsök és befőttek.

Pusztá fanciesikái tea vaj naponkint
friss ¼ kgr. 70 fillér.

Különlegességek: Scharf-féle élesztő
nélküli, egészségi „Kuglóf”-liszt érmekkel
és díszlevelekkel kitüntetve. Finom kuglóf
gyorsstemenyek és toriak készítéséhez 1,
csomag használati utasítással 50 fillér.

Fűszerárakat elsőrendü minőségben a legolcsóbb áron,
pontos kiszolgálás mellett.

Számos megrendelést kérve vagyunk

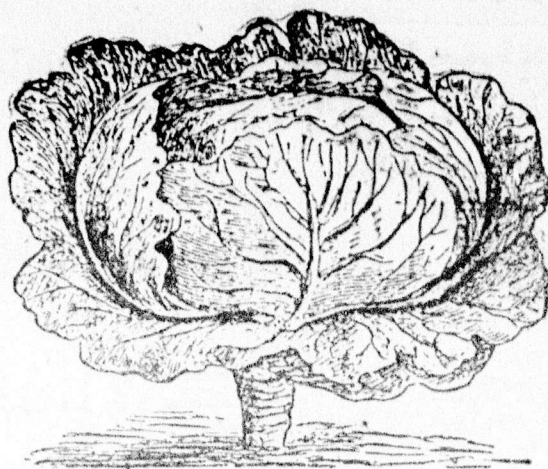
kiváló tisztelettel

Friedl és Jörös.

Telefon: 257.

Alapítottott:
1850.

Képes ár-
jegyzéket ki-
vánatra bér-
mentve kül-
dök.

Alapítottott:
1850.

Vidéki meg-
rendeléseket
gyorsan és
pontosan tel-
jesíték.

Van szerencsém a nagyérdemü gazdaközönségnek ajánlani
legkitünőbb MAGVAIMAT.

Valódi eredeti kitüntetett takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberendorfi, kerek, sárga; Mammuth óriás, vörös, Eckendorfi
Olajbogyó; Palaczk alakú, hosszú.

Allamilag vizsgált, arankamentes francia és magyar luczerna, stíriai vörös lóhere,

Pázsit diszfű-vegyülek.

Angol perje, muhar, búkköny, paprika-köles, gomborka, len- kendermag.

Különféle gazdasági MAGVAK. A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Dell'Orto Károly Nagyvárad,
Szent László-tér.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, Betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
Kert-utca 10. szám.

Elvállal mindennemü betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, me-
denczék, járdák, csatornák, szökő-
kutak, zsilipek, hidak és átvezetők o o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerü és színes cementlapok,
csatornacsövek, lépcsők, fedla-
pok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok,
mindenfélé műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és díszes kivitelben.

662

Mindennemü építkezési anyagok nagy raktára.

Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román- és Portlandcement. Egeresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedéllemezek. Kátrány fedéllemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezeti nádfonat.

Jutányos árak!!

Árak minden vasutállomásra!!

Jelzálog-kölcsön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **Nagyváradon, Lakatos-utca 4. szám alatt**

jelzálog-kölcsönt közvetítő irodát nyitottam.

Közvetíték előnyös feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5%-os fél éves részletekben, melyekben a kamat és tőke törlesztése beufoglaltatik.

Előnyös feltételek mellett *konvertálok drága kamatozású kölcsönöket.*

Levélre készséggel válaszolok. Telefonszám: 362. helyben és vidékre.

Sztringó Antal.

Legfinomabb *pusztá-fancsikai, pécsi* és „*Hungária*“

T E A - V A J,

valamint kitünő gazdasági *főző-vaj.*

KUGLER GERBEAUD összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borok.

== Világhírű vásártelki mórso. ==

Mindennemű gazdasági és házi cikkek.

M i n d e n n e m ű á s v á n y - é s g y ó g y v i z e k .

Kádár János,

fűszer, csemege- bor- és déligyümölcs üzlete.

Bémer-tér.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.)

Sürgőnyczim: Eternit Budapest.

Telefon 12--92.

Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Austria)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CZEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

624 Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Evi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

E héten eladásra kerülnek

ruhaszövetek 120 cm. szélességben,
méterenkint 22 kr.-tól feljebb.

Pongis-selymek 53 kr.-tól feljebb.

Hatóságilag végeladás

engedélyezett mert az üzlet teljesen feloszlik

Kovács L. és Társánál Zöldfa-utca.

Berendezés eladó!

Uzlethelyiség, lakás kiadó!